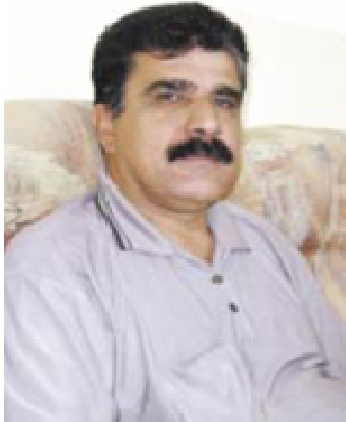

ژووریک له ههواره به فرینییه کهی کافی

که ریم کاکه

کافی ئەو ههواره بوو به تهماشاکردنی گاره نهبا نهمده ناسییه وه، ئیستاش بۆ دیتنه وهی کافی ههر گاره نیشانهیه، نیشانهیه که نه به فر بزری دهکات نه دووکه لی شه پ، نه پیریش... ئەوده مانئ له وی دوو کافی هه بوو، کافی گوند، کافی باره گا، گوند پر بوو له ژن و مندال و پیاو، باره گاش پرپر له پیاو چه ند ژنیکیش... نیوان ئەو دوو کافییه چه میکی بچوک و به رزاییه کی نزم، ئەگەر له سهر ئەو به رزاییه وه به سهر کافی ژن و مندالدا تهماشای ئەو به رت بکردایه، گاره دههاته ناو چاوت، گاره ی زستانان جیا بوو له هه موو ئەو چیا یانه ی له نزیک و دووره وه نیازی تهماشاکردنی گاره یان هه بوو.. پیریکی خه لکی ئەوی ژۆر جار ده یگوت:

((چیا نیه له دنیا یی هینده ی گاره به فری لئیکه ویت)).

ئهو قسه یه تا چه ند ناراست بوو، تا چه ند ناراسته، هینده به لایدا مه چۆ، ئەوه ی گرنگ بوو من باوه ریم به و قسه یه هه بوو.. ههر که سیك زستانیک به ژۆری ژۆرداره کی له ده قهری گاره به یلدریته وه یان له ناچارییه وه له وی بمینیتته وه، باوه ر به وه دینیت که ژۆرتین به فری دنیا به ر گاره و ده قهری گاره ده که ویت، زستانیکی ته ر و توش به سه بۆ ئەوه ی بایی ته مه نیک به فر له بیناییتدا دابکه یت..

زیندانییه به ته مه نه کهش که نه مه زانی چ جو ره زیندانییه که به ده نگیکی نیرانه ی نووساوه وه ده یگوت:

((تئیکه، چاوه که م باشی تیکه، چیاو دۆلان ته خت که..))

ئهو زستانه ی من قسه ی لیوه ده که م، زستانی پیش ئەو هاوینه بوو که ناگری ئەنفال له هه موو لایه که وه هه لیکرد و کافیشی وه که هه موو جوانییه کانی گه رمیان و کوستان به هه موو جوانییه کانییه وه سووتاند، زستانیکی زگیر بوو ریک ئەو زستانه بوو هه له به جبه له زگدا بوو.. له هۆله بزنیك بووین، به وه ده زانم هی بزنی بوو نه که هی مانگا و به رزه چونکه ژۆر نه وی بوو... (ئەبو حوسین) ده یگوت:

ئهو که سانه ی ئەم ژۆره یان دروستکردوه هه موویان کورته بالا بوونه، پیاو و ابووه کهس له خویان دریزتر نیه و دریزترین پیاو له دنیا یی (ئەبو خالد) ه.

وابوو له و ژۆره بهس ئەبو خالد سه ری به کاریته نه ده که وت، من که به ژنیک ئاساییم هیه ده بوو له راستی کاریته سه رم نه وی بکه م به لام سه رم به شه قره نه ده که وت، ههر چی ئەبو حوسین بوو ده بوو له سهر چۆک بروا.. ئەو کوربه به سراپیه به غدا نشینه له میژ نه بوو هاتبوو، به ژنی دریز دریز ژۆر دریز، رهنگه دریزترین پیاو بوو بیت له به سره، ئەبو خالد گوته نی: ته ماشا ته ماشا ههر ده لیی دار خورمایه، ئەو ژۆره دوور و دریزه نه وییه پر بوو له پیشمه رگه ی بالا به رز و کورته بالا، کورته ترینیان ئەبو خالدی به رگدروو بوو ههر له ناو ژۆره که به نایلۆن و به تانی ژووریک بۆ خوی جیا کردبووه و شه و و رۆژ خه ریکی دوورینی کورته ک و شه روال بوو بۆ پیشمه رگه، ئەو به رگدرووه کوردی به غدایی بوو، بالا به رزترینیان ئەبو حوسین شاعیر بوو به رده وام شیعری ده نووسی.. ژۆره که له ناو ژۆره کانی دی به ژووری ئەبو خالد ده ناسرایه وه چونکه به پیش ده رگا شدا برۆیشتایه ده نگی مه کینه ی دروومانی ئەبو خالد ده هات..

بیهینه بهر چاوی خۆت جیگاگه‌ی ئه‌بو حوسین به‌رانبه‌ر ده‌رگایه و پێی ده‌گاته سه‌ر ئه‌و ده‌رگایه‌ی که له ژووره نایلۆنییه‌که‌ی ئه‌بو خالد کراوه‌ته‌وه، منیش به‌ ته‌نیشته‌ ئه‌بو حوسینه‌وه نۆوانمان ته‌پله‌ی سه‌رپێژ له‌ قونکه‌ جگه‌ره و شووشه‌ی گه‌وره‌ی پر له‌ چا، سو‌به‌ دارینه‌که‌ش هه‌نده‌ دوور نیه‌ له‌ من ئه‌و سو‌به‌ی به‌ یه‌ک زستان داروباری چیا‌یه‌یه‌کی کرده‌ خۆله‌میش.. ئه‌و پارچه‌ جییه‌ی که ئه‌بو خالد به‌ خه‌را خۆی هه‌شتبوویه‌وه و به‌گه‌ل ژووره‌که‌ی خۆی نه‌دابوو، جیگه‌ی پیاویک بوو زۆر له‌ یاسر عه‌ره‌فاتی ده‌کرد، ناوه‌که‌شی هه‌ر ئه‌بو عه‌مار بوو، ره‌نگه‌ هه‌ر له‌به‌ر ئه‌ویش ئه‌و ناوه‌ی له‌ خۆی نابێت، ده‌تگوت کۆپیی سه‌ر یه‌کتزن، ئه‌گه‌ر ده‌ست مۆساد بکه‌وتایه‌ یه‌کسه‌ر ئیسرائیل ده‌سگه‌رکردنی یاسر عه‌ره‌فاتی راده‌گه‌یاند، ئه‌و پیاوه‌ هه‌میشه‌ یه‌ک دوو قوتووی شیری نیدۆ له‌ کن سه‌ری بوو، بن بالیفه‌که‌شی که نازانم له‌ کوی په‌یدا کردبوو، پسکویتی لی نه‌ده‌بړا..

ئه‌و ژووره‌ به‌و زستانه‌ تووشه‌ ئه‌و ژووره‌ پر له‌ گه‌رمه‌ و کێشه‌یه‌ منی له‌ نۆوان ناگر و شاعه‌ریک هه‌وانده‌وه، ئه‌و ژووره‌ جیا‌بوو له‌ هه‌موو ژووره‌کانی دی، له‌ ژووره‌که‌ی ئیمه‌ بانگی هه‌ر نه‌ته‌وه‌یه‌ک و ئایینیکت بکرایه‌ که‌سیک وه‌لامی هه‌ر ده‌دایته‌وه، کورد هه‌بوو، عه‌ره‌ب هه‌بوو، ئاشووری، کلدان، تورکمان، ئه‌رمه‌ن، سابییی، موسلمان، مه‌سیحی، ئیژدی.. هه‌رچیت بویستایه‌ هه‌بوو، له‌م ژووره‌ بان نه‌ویه‌ زستانییه‌ به‌ هه‌موو زمانیک قسه‌ ده‌کرا، جیا له‌ هه‌موو ژووره‌کانی دی له‌و ژووره‌دا زمانی عه‌ره‌بی زمانی فه‌رمی بوو، ئه‌گه‌ر قسه‌ بێته‌ سه‌ر ئاین نه‌ ئیسلام و نه‌ هه‌چ ئایینیکی دی ئایینی فه‌رمیی ژووره‌که‌مان نه‌بوو، به‌ شاراوه‌یی نازانم چۆن بوو به‌لام له‌ روو ((بی ئایینی)) ئایینی به‌رچاوان بوو..

ئه‌بو حوسین بۆیه‌ به‌ر ده‌رگای هه‌لبه‌ژاردبوو هه‌تا زۆر سه‌ر له‌ کاریته‌ نه‌دا، له‌گه‌ل ئه‌وه‌ش رۆژ نه‌بوو چه‌ند جارێک زمه‌ی لێوه‌ هه‌لته‌ستی، هه‌ر جارێکیش سه‌ری به‌ کاریته‌ ده‌که‌وت هه‌زار و یه‌ک جونی بۆ عه‌رد و ئاسمان ده‌نارد، قاسم که له‌ لاره‌ له‌ ژووره‌که‌ی ئه‌و لاره‌ گویی له‌ جونه‌کانی ئه‌بو حوسین ده‌بوو ده‌یگوت:

((ئوه‌ شیعهر ده‌خوینیته‌وه‌ یان قورئان ده‌خوینی؟!))

ناهه‌قی نه‌بوو سه‌ر له‌ کاریته‌ دان ئه‌بو حوسینیان فیه‌ر جونی وا کردبوو، له‌ ناو عه‌ره‌بدا جونی وا نه‌بوو، له‌ ناو هه‌ر رسته‌یه‌کی جونی وشه‌ی (الله) هه‌بوو، جونه‌کان هه‌مووی سه‌روادار بوون.. قاسم به‌ هه‌مووی سی رسته‌ی عه‌ره‌بی فیه‌ر ببوو ئه‌ویش به‌ شیوه‌یه‌که‌ گۆی ده‌کردن هه‌چ عه‌ره‌بیک به‌ عه‌ره‌بی ولاتی ئه‌مازیغیشه‌وه‌ تینه‌ده‌گه‌یشتن، ئه‌بو حوسین جگه‌ له‌ گه‌رفتی کاریته‌ گه‌رفتی ئه‌بو عه‌ماریشی هه‌بوو، ئاخه‌ر ریی هاتوچۆی به‌ سه‌ر سینگێ ئه‌بو حوسیندا بوو، ئه‌گه‌ر له‌ چوونه‌ ده‌ره‌وه‌ش چ نه‌قه‌ومابا ئه‌وا له‌ هاتنه‌ ژووره‌وه‌دا پێی ئه‌بو عه‌مار به‌ جییه‌کی ئه‌بو حوسین ده‌که‌وت و زۆر جار هاواری لی به‌رزده‌بووه‌، له‌گه‌ل هه‌ر هاواریکیش دوعایه‌کی له‌ ئه‌بو خالد ده‌کردو ده‌یگوت:

ئه‌گه‌ر ئه‌و قوربانه‌شت به‌ گه‌ل ژووره‌که‌ی خۆت بدایه‌، من بۆ تووشی ئه‌و پێیه‌ تیزانه‌ی ئه‌بو عه‌مار ده‌بووم..

جاریک گویم لیبوو به‌ ئه‌بو عه‌ماری ده‌گوت:

به‌س پێ له‌ لووت و گونم مه‌نی ئه‌وانی دی بۆ خۆت..

ئه‌و قاسمه‌ ئه‌گه‌ر دنیا‌ش نفرو بایه‌ ناگای له‌ هه‌ستره‌کان نه‌ده‌بړا، زۆر له‌ خه‌میان بوو، په‌نجه‌ په‌نجه‌ له‌شی ئه‌و هه‌سترا‌نه‌ی ده‌پشکنی نه‌بادا جییه‌کیان بریندار بێت، خۆی برسی بکرایه‌ نه‌یده‌هه‌شت ئه‌و هه‌سترا‌نه‌ برسی بن.. نازانم کێ بوو به‌ قاسمی ده‌گوت:

((تۆ ده‌بوو له‌ ریکه‌راویکی ئاژه‌لپاریزی ئیشت بکرایه‌ نه‌ک ده‌ژێ کۆماری ئیسلامی چه‌کت هه‌لبه‌گرتایه‌.))

زیندانییه‌ به‌ ته‌مه‌ندا چوه‌که‌ به‌ قاسمی هه‌سترا‌ پارێزی ده‌گوت:

((هاواری، هه‌نده‌ی له‌ خه‌می هه‌ستره‌کانی نیو هه‌نده‌ له‌ خه‌می خۆت بایت، وات به‌سه‌ر نه‌ده‌هات، تۆ خۆت دیوه‌، چیت لێهاتوه‌،

دەبوو لە هات و هاوار، وات دەزانی ئەو دوزمن بە سەر بارهگای داداوه، پیاوه زیندانییەکی دەیگۆت:

نازانم بۆچی ئەو شیت و شوورە لە ئیشکگری دادەنێن، هەموو سەرە خولەکیک سەر بەو کونەدا دەکا و یەک بەدەنگی خۆی هاوار دەکات: نەکەن بێر لەدەرگا شکاندن بکەنەو، من بە ئاگام ها!

ئەو کۆپییەیی یاسر عەرەفات تا بلیی شەرانی بوو، ئەگەر شەرپکەر هەبا ئەوا شەو و رۆژ لە نیوان هەر دوو شەرپیک ئەبوو عەمار شەرپیکی دی رادەگەیاندا، حەفتەیی دوو شەرپی گەورەیی ئەو پیاوه مسگۆر بوو یەکیان دەکەوتە رۆژی گەرماوکردنی، ناوێکیان دەخستە هەر کۆیی لیستکەو، سەرەتا، ناوەرەست، کۆتایی، هەر نارازی بوو، هەر لەو کاتەیی لیستکەیی دەخویندەو سەوکه شەرپیکی لەگەڵ ئەو کەسە دەکرد کە لێیەو نزیك بوو، کە دەچوو گەرماوکه هاواری دەکرد:

ئاوی گەرم نەماوه، ئاوی سارد نیه، گەرماوکه ساردبۆتووه، زۆر گەرمه...

شەرپەکی دی لەو رۆژەدا بوو کە پێیانداگۆت رۆژی گوشت، ئەو ئەبوو عەمارە شیت و هار دەبوو، ناھەقی نەبوو هەر کێ لە جیگەیی وی با لەو خراپتری دەکرد، ئاخر گوشتی لێ قەدەغە کرابوو، نەدەبوو بیخوا، ئیدی لە داخان بە دەوری مەنجەلی گوشتی دەسوورپایەو و جوونی دەدا، دوونی بە خۆی دەدا، بە ئاسمان و عەردی دەدا، وەکو سۆندەیی ئاوی بە چوار دەوری خۆیدا جوونی دەپشاندا، ئیدی کەس نەبوو پڕووشکی جوونی پێنەکەویت... راستی ئەگەر زۆر بێ تامی نەکردبا، کەس لە گێچەل و توورەبوونەکانی ئەبوو عەمار توورە نەدەبوو، هەموو دلایان رادەگرت، هەرچی بگۆتبا و بکردبا، کەس لێی نەدەگرت، ئەو شەو دوو هۆی هەبوو: نەخۆش بوو، ئەو پیاوه نەخۆشیی گەدەیی هەبوو، دکتۆر پێیگۆتبوو، بەس پەسکویت و شیر بخوا، جگە لەو شەو چەند سالتیک بوو ژنەکی لە بەغدا سەرگومکرابوو، دەیانگۆت لە سێدارە دراو...

پیاوه ژن لە سێدارە دراو کە زوو توورە دەبوو، لە توورەبووندا بە عەسی و کۆمەنیستی تیکەلاو دەکرد... کورپیک وای بزانم هەقالی ناو بوو، من بە قارداش بانگم دەکرد، تورکمانی کەرکوک بوو، لە جیبی عەمارە کە دەماری داناو بوو بانگی دەکرد ئەبوو دەمار، ئەبوو عەمار بەو ناوگۆرپینە شیت و هار دەبوو، ناھەقی نەبوو ئەو خۆی بە باشترین ئاوەدانکار دادەنا کەچی ئەو قارداشە بە باوکی وێرانکار بانگی دەکرد، هەر هیندەش نا ئەو کورپە بە ئەبوو عەماری دەگۆت:

تۆ وێرانکاری کورپی وێرانکار و بابی وێرانکاری...

ئەبوو عەمار لەو کاتە ئەگەر بیویرابا، مستیکی لە ناو دەوی دەدا، بەلام نا، ئەو پیاوه دەستی نەدەوێشاندا شەرپەکانی هەر بە قەسە بوون...

کورپیک هەبوو وادەزانم (ریازی ناو بوو، هەر جارێک قوتووی شیر یان هەر شتیکی دی لە دوکانەکی کافێ دەکری، پیش ئەو هەیی خۆی لێی بخوات، یان تامی بکات، دەهات کەمیکی دەرخواردی ئەبوو عەمار دەدا، دەرترسا لەو هەیی نەوێک حکومەت ژەهراویی کردبیت، دەیگۆت:

ئەنگۆش وەک من بکەن، ئەبوو عەمار بکەنە بە لاگێر...

کیفاح لە قاقای پێکەنینی دەدا و دەیگۆت:

دیاره ئەبوو عەمار مشکی تاقیکردنەو هیه!

ئەو کیفاحە بە کەیفی خۆی قەسەیی بە ئەبوو عەمار دەگۆت، نازانم کۆ لێی توورە نەدبوو، هەموو پێیان وابوو نەهینیەک لەو هەدا هەیه... کیفاح من ناوم نابوو توفاح چونکە بۆنیکی لە خۆی دەدا ریک بۆنی سیوی لێدەهات، نەمدەزانی لە کوی ئەو بۆنەیی بۆ دیت، کیفاح ئیزدی بوو، کوردییەکی زۆر پەتی و پاراو بوو، ئەو کورپە ئیزدییه لە ناو قسان کە پێویستی بە سوند خواردن هەبا، سوندیکی

تایبەتی هەبوو، سوندیک جگە لە ئەبو عەمار هەموومان لامان جوانترین سوند بوو:

((بەو دەسال پێشمەرگایەتیەکی کە ئەبو عەماری بەرێز تەقە لە تەفەنگیەوه نەهاتوو))

ئەبو عەماری رەشتالە بەو سوندە سۆر هەلەگەر پرا و لە بن لیوانەوه دەیگۆت:

ئاخر کێ باوەر بە شەیتان دەکات؟ تۆ خزمی شەیتانی..

جاریک پیاوه زیندانییە کە بە کیفاحی گۆت:

چیدی ئەو سوندە مەخۆ، باش نیە، چونکە من بە چاوی خۆم دیتمە ئەبو عەمار تەقە ی کردوو، جاریک نیشانە ی لە سوسکە یە ک

گرتن بەلام زۆر سەری کرد، ریک بە بزنیکی کەوت، ناچار بۆ شوانە کمان بژارد..

کاتی ئەو قسە یە ی زیندانییە کە گەشتەوه ئەبو عەمار دەیانگۆت گۆتبووی:

ئەو قسە ی درۆیە، زیندانی بە شایەد ناچیت..

ئەبو عەمار هەر چەندە کەس نەمابوو شەری لەگەڵ نەکات، بەلام کە سیش رقی لێی نەدەبوو، ئەگەر لێشی توورە بان، ئەو

تووڕەبوونە هەر دانە رۆژیکی دەخایاند...

سپی سپی، کافئ سپی لە هەموو سپیان سپیتر، بە رۆژ سپی، بە شەو سپی.. بەفر بەفر، هەمیشە بەفر، کاری هەمووان بەفر

مالین، سەر بان مالین، کردنەوه ی ریکە ی نیوان ژوورەکان، لە دەو ریکاکان کە دەنگوت کۆلانی قەیسەری هەولێرە، بەفر بەژن و

نیویک هەتا دوو بەژن هەلدرابوو... پیاویکی بە تەمەنی کافئ کە بە مەبەستی دەرزیلیدان زوو زوو دەهاتە بارەگا دەیگۆت:

لەمیژە زۆر لەمیژە بەفری و لێرە نەباریوه، بەس سالیکی ئەو سالیکی حەرەس قەومی هاتنە سەر حوکم بەفریکی ئەوها ئەستور

کەوت..

زیندانییە بە تەمەنە کە لە سەر پێشواو دەهاتەوه بە دەم لەرزەوه، لەرزینیکی مەگەر من وا هەلەرزیم، بە نەرمی دەیگۆت:

ئاگاتان لە بانێ هیستەرەکان بیژ دەرووخیت، بەفری زۆر لەسەرە.

ئەو زیندانییە زۆر بە خەم بوو، خەمی هەموو شتیکی لەبەر بوو، بانێ هیستەر و زیندانییەکان بە سەر یەکەوه بوو، لەوهیان نازانم

خەمی رووخانی بانە کە ی خۆیانی بوو یان هی هیستەرەکان!

ئەبو حوسین سەرەتا زۆر حەزی لە بارینی بەفر بوو، مندالانە دەچوو بەر بەفر و گەمە ی لەگەڵ کلوو دەکرد، بە ناو لەپ

دەیگرتنەوه، ئەو کۆرە بە زستان ولاتی بەفری نەدیتبوو، لای وی شت ئەوها لە خەون دەچوو، گویم لیبوو دەیگۆت:

خۆزگە لە بەسراش ئەوها بەفر دەباری!

ئەو شاعیرە بەسراییه بەفر کەم دیتیە، دەچوو دەری و دەهاتەوه ژووری، غاری دەدایە قەلەم و کاغەز وشە ی (پلج) بەفری

دەخستە رستە یەکی شیعرییەوه، تەماشام دەکرد لاپەرە ی وا هەبوو حەفدە وشە ی (پلج) ی تیدا رەش دەچۆوه جار جارە پیم

دەگۆت:

ئاگاداریه رستە کانت لە بەفر نەخنکین...

ئەو ساتانە ی ئەبو حوسین دەهاتەوه ژووری ئەبو خالد پیی دەگۆت:

+ ها ئەبو پلج چ دەباری؟

- فریشتە دەباری، شیعەر، کچ، جوانی.. دەباری

ئىدى له وه لآمدا هەرچى جوان بوو رىزى ده كرد به جوانيشه وه، كۆپله شيعرىكى خۆيشى لى گرىده دا... ئه بو خاليديش به ديره شيعرىكى جه واهيرى ده مكوتى ده كرد، پييده گوت:

((په نجا سالى ديش شيعر بنووسى، دئيرىكى وهك جه واهيريت بو نانووسرى))

زورى نه برد ئه بو حوسين چوونه ده رىي كه م كرده وه، له هاتنه ژووريش باس باريني فرشته و شيعر و ئه و شتانه ي نه ده كرد له شيعره كانيشيدا وشه ي به كارنه ده هينا... ئه و شاعيره هينده له ناو به فر ئيشكگرى گرت، هينده له ناو به فر دارى شكاند... له به فر بيزار بوو، رۆژيك شيعرىكى بوم خوينده وه شتىكى له و بابته ي تيدا بوو:

((هەر شتى زور بيت و نه برپيته وه با ئه و شته جوانييش بيت، دزيوه، بيجگه له دار خورما))

ئه بو حوسين گه يشته ئه وه ي له به فر تووره بيت.. كاتى ده هاته ژوورى ليم ده پرسى:

+ ها ئه بوپلچ چ ده بارى؟

- من ئه بو ريخم، ريخيش ده بارى..

به فر هه موومانى له دوو ژوورى كرد بوو، هه موومانى له ده ورى سو به دارينه ئاگرينه كه خپر كرده بوو، خه مى گه ورمه مان كاته كانى ئيشكگرى بوو، خه مى گه ورمه مان رۆژى كابانى بوو، خه مى گه ورمه مان ساته كانى چوونه سه ر پيشاو بوو، باش بوو نويز كردن نه بوو ده نا خه م ده ز نويزه لگرتنيش ده هاته سه ر خه مه كانى دى... ئه و كاتانه ي گلله ييمان له به ران به ر به فر زيادى ده كرد، ئه بو خاليد فرۆكه ي بيرده خستينه وه:

((باشه، به فر باشه، با هه ر ببارى و لى نه كاته وه، به فر له فرۆكه باشتره...))

وا بوو، به فر له فرۆكه باشتر بوو، قه يناكه با به فر هه ر ببارى، با لى نه كاته وه، فرۆكه ترسناكه، هه ر به ديار بكه ويت كه تنيك ده كات، كه س نيه، هيج شتىك نيه، به فرۆكه بوپرى، رى له فرۆكه بگرى، به س هه و و به فر و باران، كاتى به وردى بيم له و كاره ساتانه ي له فرۆكه وه ده كه وتنه وه ده كرده وه، كاتى ئه و ويته ترسناكانه م ده هاتنه به ر چا و كه فرۆكه له دواى خوى بومانى به جيده هيشت، له دلى خوم ده مگوت، با ببارى، هه تا دنيا دنيايه با هه ر به فر ببارى... به فر هه موومانى له كونى ژوورى به ديار سو به وه كۆكرد بوو، ئه وه ي گوپى نه ده دايه به فر، ئه وه ي منداله لاساره كه ي باره گا بوو، له ژوورى دانه ده سه كنى (خوشناو) بوو، ئه و كورپه ش خه لكى رۆژه لات بوو، وا بزانه كونه ديموكرات بوو، ئه و يش له گه ل زورى دى خه لكى ژوره كه ي رزگار بوو، ژووريك له و لاه به ژوورى رزگار ناسرا بوو، خوشناو ژانه پشتيشى هه بوو، به لام له پيناوى وه رگرتنى هه واليك به و به فر به به رزاييدا هه لده گه را، راديو كه ي ده خسته بن گوپى و به فرى ئه ستوور بشكىنه و هه لگه رپى، به و به رزاييدا هه لده گه را كه كه وتبووه پشت باره گاوه، له ناو ئه و چيا و چوله راديو له جيگه ي به رز وه ريده گرت، بو بيستنى هه واليك ئه و خوشناوه ئاماده بوو يه ك دانه رۆژ له ناو به فرى بمينتته وه، ئه وانه ي له ميژ بوو ده يانناسى ده يانگوت:

((وه خوشناوه پيش ئه وه ي چهك له شان بكات راديو ي له مل كرده وه، له ناو گه رمه ي شه رپيش راديو ي وى هه ر ئيش ده كات...))

هه والى دنيايى له كن ئه و خوشناوه بوو، من چ گويم نه ده دايه ده نگو باسان، له سه ر گورانى رامده گرت، ئه گه ر حه زم له هه وال بايه ده چومه كن خوشناو... له بيمه له باره گاي ئيمه يه كه م كه س كه له راديو وه گوپى له كا و لكردنى هه له بجه بوو ئه و خوشناوه بوو.

ئه و زستانه ي كاڤى زور تووش بوو زور، رى به ريبوار نه ده دا، پيشمه رگه ي له كونى كرد بوو، گورگى به ستبوو، دوكانه كه ي كافيش چى تيدا نه ما بوو، ئه بو حوسين خه مى نه مانى ده فته رى كه وتبووه به رى، ئه بو خاليد جار جار ده يگوت:

((به فه رمانى خودا هه تا نه ورۆژى مه نع ته جه وله...))

به لأم كورپهكەى بانى گوڤى بهو فهريمانه نه ده داو دهيشكاند، ئهو كورپه له (بانى) وه دههات، بانى گونديكه زور دووره له كافى، جگه له دووربیهكشى كهوتوته نزيك ئاسمانى، جيگاگه كى زور بلنده زور، دنيا وشكانيش بى ههتا دهیگهيتى دهبيت چهند جار يك دانيشى و پشوو باش بهدیت... جگه له وانهش بانى زور له كافى پتر به فرى لیدهكهويت، ههر ههورى به فرى بيته ئاسمانى له بانى به فر بارپوه و به به ژنى من به ژنىكى تیکردوه... ئهوجا ئهو كورپه ناوهكهيم له بير كردوه بويه به كورپهكەى بانى ناوى دینم، له وپوه به دهفتهريك شيعره وه دههاته لام، كورپهكەى بانى تهمنى ههر پازده شازده سال دهبوو، حەزى لیبوو قسه له بارهى شيعره كانيبه وه بكه م و بۆچوونى خۆمى بۆ بنوسم، ئهويش وهك ئهبو حوسين زور شيعرى دنووسى ناوه ناوه دهفتهريكى پر دهكرده وه، به بادينى دهينووسى، زورجار له كاتى دهسكارىكردى شيعرهكانى وشهيهك يان دهسته واژهيهكى سۆرانيم له شيعرهكانى دهئاخنى، كورپهكەى بانى ئهوى لا زور خۆش بوو، دهیگوت:

((ليژه، لهو گونده بادينى و سۆرانى يه كده گرن...))

((دهى هاوپريان دار دار حهتهب حهتهب))

كاتيك زيندانيبه به تهمه نهكه گوڤى له دار و حهتهب دهبوو دهى دههينايه راستى كولانكهكه، من يهك دوو جار ئهوا ديتم، هاواريده كرد:

((ئهوانهى وهكى كيرى سهى هه لده له رزن، ئهوانيش ده به نه داران؟!))

مه به ستى له خوى بوو، نه يانده برد، ده يانگوت تو ئاگادارى ئيره به، ديار بوو له هه نديك شت ئهو زيندانيبه له وانى دى جيا ده كرايه وه...

له رۆژيكي ئهوا چوونه داران مردنه، مه گهر ئه بو حوسين و زيندانيبه به تهمه نهكه هيندهى من له چوونه داران بترسين، بهو چيايه دا هه لگه پرين كه رۆژانه چهند جار يك خۆشناوى پيدا هه لده گه پى، سه ركه وه، ئهوجا به فر بشكينه و برپۆ، تهواويك برپۆ... من و رزگار پيكه وه ده پويشتين، رزگار توده ييه كى جوان بوو، زور براده رم بوو، ههر سه رم ئيشابا ده گه يشته سه رم... كه وتينه دار برين، رزگار له كاتى دار برينى شتيكى هه بوو رهنكه به س من هه ستم پيكردى، ئهو كورپه كاتى ته وره كهى به رز ده كرده وه چارى دنووقاند و وهيش وهيشى ده كرد دهنگوت له مرؤف ده دا... كورپيكي زور نه رم و ميهره بان بوو، حەزى نه ده كرد درخت برپيته وه... ده گه را ده گه را له دووى دره ختى زور پير ده گه را، ده يگوت:

((ههر دره ختيك برپيه وه ههر باش نيه، به لأم كه ههر ده برپينه وه با هى زور پير برپينه وه...))

ئهو رزگار كاتى به لاي دره ختيكدا ده پويشت و ده يدت، بارى لقيكى به به فر گران بووه و ئه گه رى ئه وه هه يه بشكى، راده وه ستا و لقه كهى له به فر پاك ده كرده وه... ئهو كورپه زور نه رم بوو له گه ل مرؤف نه رم بوو له گه ل ئاژهل و دارو دره خت نه رم بوو، هه موو جارى ده يگوت:

ئه گه ر خومه ينى و سه دام به س بيلان توژيك بو خومان هه ناسه بدين و بژين، توخوا ئيمه هى چهك هه لگرتنين! هى ئه وه ين زيندانيمان هه بى و پاسه وانى له زيندانيان بكه ين...))

رزگار له شيو لينان هيج ژنيك نه يده گه يشتى، چتو برنجى لیده نا! برنج دنك دنك راده وه ستا، شله كهى له برنجه كهى به تامتر، كه س نه يده زانى چى تیده كات، ده يانگوت:

((به هاران و هاوينان دنيايهك گژ و گياى به بۆن و به رامه وشك ده كاته وه و زستانان شيويان پى خۆش ده كات))

وه لا رزگار بوو ئهو ئيشانهى له ده ست دههات، ئهو رۆژهى رزگار ده بووه كابان هه موو خه نى ده بوون، ريك پيچه وانهى ئه بو

حوسین، ئەو رۆژەى تۆرەى ئەو شاعیرە دەهات بۆ کابانى، زیندانییە بە تەمەنە کە دەیگوت:
(ئەو پۆمان فت، دەبیت نان و چای بخۆین))

زیندانییەکانیش وەك ئیمە داریان دینا، بەلام دەبوو چاومان لە سەریان با نەوێك هەلبێن، یان کە تێنێك بکەن....
ئەو سێ چوار زیندانییەى کە لە گەلمان لە بارەگا بەفرینییە کە دەژیان، ژوورە کە یان وەك ژوورەکانى ئیمە بوو، جیاوازییە کە لە
چەند شتێکدا بوو، هە ئێوان تۆپ و کلیلیکی گەرەى پێوه بوو، هە ئێوان کولانکە یەکی گچکەى تیدا بوو، لەوێو نانیان
وەر دەگرت.... لە بیرم نیه چەند جیاوازی و ویکچوون لە نێوان ژووری زیندانییەکان و ژوورەکانى ئیمەدا هەبوو، بەلام ئەو هەى منى
دلخۆش دەکرد، خواردن بوو، خواردنى ئەوان و ئیمە وەك یەك بوو، ئەو هەى زۆر نازارێشى دەدام ئەو هەبوو کە ئیمە نازاد بووین و ئەوان
زیندانى... زیندانییەکان بۆ ئیمە بەلا بوون، ئەگەر ئەوان نە بان رەنگبوو ئێشکگرێیە کە مان وا بە رێکی نەگرتایە، ناو هە ناو دەیانگوت:
(زۆر ئاگادارى زیندانییەکان بن، دەرگا کە نەشکێن...))

ئیدی ئیمەش دەبوو بە فر و سەهۆلبەندانە لە کاتى ئێشکگرى چاومان لە ژووری زیندانییەکان با و لە پێش دەرگا کە پیا سەمان
بکردایە.....

زیندانییە بە تەمەندا چوو بە قسە کە کاتى لە کولانکە کە وە منى دەدیت لە ناو ئەو شەو سەپیهدا دەهاتم و دەچووم و لەرز لەرز
هەل دەرزیم، باوکانه دەیگوت:

کورم بپۆ خۆت گەرم کە وە، خەمى ئیرەت نەبیت، نایەلم دەرگا بشکێن...
دەمگوت: نا قەیناکە پیا سەى ناو بە فر خۆشە..
دەیگوت: رەنگە وابیت، بەلام بۆ من نەك بۆ تۆ..

ئەو قسە یەى ئەو زیندانییە زۆر نازارى دەدام، نەمە زانى گوناھى ئەو زیندانییە چیه، یان شتێکی کەم دە زانى، بەلام خۆم بە
گوناھبارێکی گەرە دادەنا، لە دلێ خۆم دەمگوت من بۆچی هاتم تووشى چی بووم، باشە من و پاسەوانى زیندانیان گۆتیه! با بۆ
کاتر مێرێکیش بێت، ئەو ئیشى من نیه.. زۆر جار نزیك دەبووم وە لە کولانکە کە گویم دەدایە قسەى پیاو زیندانییە بە تەمەنە کە،
هەرچەندە یەك دوو جار گوتیان:

(زۆر گوی لە قسەى زیندانیان رامەگرن...))

س بەلام من گویم نەدایە ئەو قسە یە و بە دلێ خۆم گویم بۆیان شل دەکرد... ئەو زیندانییە بە تەمەنە ((یەکیى سۆفیەت) ی
دیتبوو، نەك هەر دیتن شارەزای هەموو کون و کە لە بەرێکی بوو، ناوی هەموو پیاو ناسراو کانی ئەو ولاتەى دە زانى، زۆر شتى لە
بارەى هەموو سەرکردەکانى ئەو ولاتە بە وردى دە زانى، دەیزانى ستالین چەند کەسى ناسراوى کوشتوو، ناوی هەموو نووسەر
شاعیرە ناسراو کانی ئەو ولاتەى لە بەر بوو، ناوی پالەوان کە سەکانى ناو بەر هەمەکانى مەكسیم گۆرگی و جەنگیز ئیتماتۆف و ئەوانەى
هەموو لە بەر بوو، هەرچی و تەى گرنگی لینین و ستالین هەیه لە بەرى بوو، لە نێوان سێ چوار رستە گۆتە یەکی یەك لە وانەى دەگوت،
جگە لە وە ناوی کۆمار و شار و گوند و رووبار و چیا و یەکیى سۆفیەت بیهەموو دە زانى، شارەزای جۆرى خواردن و خواردنەو و
حەزى ژنەکانى ئەوى بوو، هەموو یان زۆر لەو شیعرا نەى لە بەر بوو کە بە سەر لینیندا گوترا بوون، دەتگوت گۆگلە هەر ناویکی ناو
یەکیى سۆفیەت دەگوت، دواى کە مێك بێرکردنەو پێی دەگوتى، بە راستیش دەیگوت، بە تاقیکردنەو بە دیار کە وتبوو بە راستى
دەیگوتن.. بەلام لە دەرەو هەى سنوورى یەکیى سۆفیەت کۆلە وار بوو..

ئەو لەو دیو من لەم دیو، نێوانمان دیواریکی ئەستور، کولانکە یەك قسەکانى دەهینا و دەبردین بەو نیو شەو بەفرینیانە

كولانكەيەك زىندانىيەك و ئىشكگرىكى پىكىدى ئاشنا كىردىبو، نازانم ئەو پياوھ بۆ نەدەنووست، بەو درەنگانى شەوھ ھەر بە ئاگا بو، زىندانىيەكانى دى پرخە پرخى خەويان بو، ھەرچى پىشمەرگەيە لە خەويىدا بوون، كى بە ئاگا بو؟ پىشكگرىكى گەنج و زىندانىيەكى بە سالدا چوو. زىندانىيەك خۆى گوتەنى بە ھەلە گىراوھ، زىندانىيەك تواناى ئەوھى ھەبوو تا رۆژ دەبىتەوھ لە بارەى (جەمىلە) و (دايك) و (دۆنى ئارام) و (مالئاوا گۆلىسارى) قسە بكات، زىندانىيەك لە نىوھشەوئى دنيا تەزىودا شىعەرى مايكۆفسكى و رەفيق سابىرى بۆ دەگوتم، زىندانىيەك ئاخ بۆ دىتنى مندالەكانى ھەلدەكەشى و لە ناو ئەو ئاخوھ چاوەرپىيە پەرجووئىك پىكى قۇدگاي روىسى بختە دەستىيەوھ. ئىشكگرىكىش كاتى بە چيا كەوت نىيازى شكاندن و خستنه سەر پىشتى دەرگاي ھەموو زىندانەكانى دنياى لە دللى بو، ئىشكگرىك رۆژىك لە رۆژان بە خەياللى دانەھاتوھە بىتە زىندانەوانى ھىچ زىندانىيەك جا ئەو زىندانىيە با پياو كوزىش بىت، پاسەوانىك ئەگەر برادەرەكانى ئەوانەى لە ناو پۆلى كۆلپىز بى مالئاوايى بەجىيھىشتن بەوھ بزائنەوھ كە برادەرەكەيان وا زىندانەوانى زىندانىيەكى بە ھەلە گىراوھداخوا بىركردنەوھيان بە كوى دا رى دەگرىت! پاسەوانىك خۆى بە دۆستى قەلەم دەزانىت !!

ئەو زىندانىيە دەتگوت دەزانىت ئىشكگرىيەكەى من دەكەوئىتە چ كات، دەتگوت ھەز دەكات دوو بە دوو قسە بەكەين، ئىدى لە بەختى ئەو يان لە بەدبەختى من، ئەو زىندانىيە ھەمىشە بە ئاگا بو، ھەمىشە ھەزى لە قسە بوو:
(منى بە ھەلە گرتوھ، بەلام بەرانبەرى ھىچم لە دل نى، لى خۆش دەبم، ئاخ ئەو منى پىنگەياند، ئەو نەبا من چ بووم! ئەو نەبا دەبوو ھەر لە دووى جۆتى بم، ئەو منى نارە بەھشتى سەر دنيا، ئەو ھەموو شار و جىيەم دىت، ئەو ھەموو خەلگەم، چاوم كرايەوھ، فەيرە شت بووم، ھەرچىم لىبكات بەجىي ناھىلم، وا نى ئەدى؟)

لەبەر دللى وى دەمگوت: واىە

بەلام لە دللى خۆم دەمگوت: ترحىو، وھللا ئەگەر دوو شەو من دەخەنە جىگەى تۆوھ، لە عومرى خۆى چاوى بە من ناكەوئىتەوھ.. ئەوى زىندانى دەيگوت:

پىويستە دوژمن و خائىنان سەريان پان بىكرىتەوھ، وھك چۆن ھاوپى ستالين سەرى ھەموويانى پان كىردەوھ، بەس من خيانەتم نەكردوھ، بە ھەلە زىندانى كراوم..

منى ئىشكگر دەمگوت:

باشە رىي تىناچىت، ستالين بە ھەلە سەرى كۆمەللىك كەسى پان كىردىتەوھ

ئەوى زىندانى دەيگوت:

رەنگە بە ھەلە چەند كەسىك بەر كەوتبن، بەلام ئەوھ ئاسايىيە، شتى وا ھەر دەبىت..

ھەستم دەكرد ئەو پياوھ ئەگەر لە دەرەوھى زىندان بىت و لىپرسراوئى ھەبىت، رەنگە پياوئىك بىبىت زۆر توند و تىژانە رەفتار بكات، ئەوھندە نەرمىيەكى كە تىيدايە ھى زىندانە.. ئە، لە خەفەتى ئەو زىندانىيە نەرم و توندە و زىندانىيەكانى دى خۆزگەم بە ئەبو خالىد دەخواست و دەمگوت:

((لە ئىوارىوھ تا سبەى دروومان، نەك يەك كاتزىمىر ئىشكگرى))

ئەبو خالىد لە بن جەمەدانىيەكەيەوھ ديار بو، پىرچىكى جوانى درىژى ھەيە، ھەرچەند تەماشايىم دەكرد، خۆم لە بەرانبەر دەرئىشكى شىخى نەھرى دەدەتەوھ، پىرچىك داوى سىپى زۆر تىكەوتبو، رۆژى نا رۆژى رىش و سىملى پاك دەرتراشى، خزمەتى پىرچىشى دەكرد، ھەزم دەكرد نەئىنى ئەو پىرچ ھىشتنەوھى بزائنەمزانى، لە دللى خۆم دەمگوت، ئەو پىرچەت لە بن جەمەدانى

شادۆتەۋە بۆچىتە، پىرچ بۇ ئەۋەيە بە دەرەۋە بىت، دەيانگوت:

((ھاۋىيانىش پىرچى ئەبو خالىد ھەر لە ژىر جەمەدانىيە))

ھەر كەسىك لە بارەى پىرچىيەۋە پىرسىيارى لىبىكردايە، ھىچ ۋەلامىكى دەسنەدەكەوت.. ئەبو خالىد بە كوردىيەكى خۇش قەسى دەكرد، تىكەل لە بادىنى و سۆرانى، يەك دوو جار لە ئىشكگرىيان دانا، تووپە بوو، خراپ تووپە بوو، دەيگوت:

((ۋەرە، شەو و رۆژ جلوبەرگيان بۇ بدوورە، لە ئىشكگرىشت دابىن.. ئاخىر لەبەر من نەبىت ھەمووتان بە قوون رووتى دەگەرپىن،

حزىيك دەبىت بە قوون رووتى بگەرپت..))

ئىدى تەۋاۋ كەس ناۋى ئەبو خالىدى لە لىستى ئىشكگران نەدىتەۋە.. جارىكى دى ئەبو خالىد بە تووپەيى دىتوۋە، بەلام ئەو جارە ئىشكگرى لە گۆرپى نەبوو، تووپەبوونىك بە كەس ئاشت نەدەبۆۋە، بە عەرەبى و كوردى جۈنى دەدا، جۈنى پىس پىس، لە ھەموو جۈنە عەرەبىيەكانى تىنەدەگەيشتەم، بەلام بە گۆيرەى جۈنە كوردىيەكانى دىار بوو عەرەبىيەكانىشى لە كوردەكانى پىسترن، تووپەبوونەكەش لە سەر ئەۋە بوو، لە بارەگايەكى دىكەۋە بەپىرسىكى تەۋاۋىك گەرە، نامەكى بۇ ئەبو خالىد نوسىۋە، داۋاى لىكردوۋە، داۋاكەيشى تىدا بوۋە نەك فەرمان كە بە زوۋى كورتەك و شەرۋالىكى بۇ بدروى.. ئەبو خالىد بەۋە شىت و ھار ببوو، چۆن دەبىت پەلەى لىبەكەن، يەك بە دەنگى خۆى بە عەرەبى ھاۋارى دەكرد:

((ئاخىر تۆ چىت داۋا لە من دەكەيت، جىلكت بۇ بدوورم! ئەگەر لە بەغدا دوكانى بەرگدروۋىم بىكردايەتەۋە و بەگەل ئىۋە

نەكەۋتمايە، ئىستا خاۋەن خانۋى بەرز و ماشىنى پان و ژنى جوان دەبووم، ئىستا مندالم دەچۈنە قوتابخانە...))

بەفر خاترى كەسى نەگرت، ھەرە بەفراۋىيەكان ھەتا كلو بەفرىكىان لە كىن مابوو بەسەر كافىيان داباراند، ھەتا خۇشناۋ ھەۋالى ھەلەبجەى نەداينى ھەر بەفر بوو، داۋا شىعەرى كۆرەكەى بانى كە خويىندەۋە لە بارەى مەرگى ھەلەبجەۋە بوو، داۋا شىعەرى شاعىرە بەغدايەكە كە خويىندەۋە مائاۋاۋى بوو لە بەفر، داۋا كورتەك و شەرۋال كە لە سەر مەكىنەكەى ئەبو خالىد بوو بۇ من بوو، داۋا رستەى پىاۋە زىندانىيەكە كە من گۆيم لىبوو: ((پىۋىستە سۆفەت لە سەر ھەلەبجە ھەلېداتى))

داۋا دىمەنى قاسم كە لە چاۋمدا مابىت، بىرىنى سەر پىشتى ھىستەرە بۆزى دەرمان دەكرد، داۋا دىمەن و قەسى رىزگارىش، كۆترىكى نەخۇشى بە دەستەۋە بوو، ۋەك شىتان ئەۋ جى و ئەۋ جى پىدەكرد و ۋەك ئەۋەى ھەلەبجەى بە بەرچاۋەۋە بىت، بە دەستىك لە سەرى خۆى دەدا:

((ئەى ھەۋار لە كۆيى دانىم تا پىشەلە نەخوات.))

بەلام چەندى دەكەم داۋا شەرى ئەبو ەمارم بىر ناكەۋىتەۋە، ئەۋ شەرپانەى ئىستا حەز بە بىنن و بىستىيان دەكەم..

ئىدى من مائاۋاۋىم لە كافى كىرد، ئەۋ ساتانەى ئەنفال ھاتبوۋە ئەۋى، من لە جىگەيەكى دى لە بەر ئەنفال ھەلدەھاتم، كەسم نەدىتەۋە كەس، ھەموو پەرتەۋازە بوون، ھەر يەكەيان كەۋتنە جىگەيەك لەۋ دىنبايە، ئىستاش نەمزانى كۆرەكەى بانى چى بەسەر ھات، ئەۋەى دىتمەۋە، سالى داۋا سالى ئەنفال، لە نازەنگى كەپرى ھەسانەۋە، دەبىنم پىاۋى لە سەر بەردى دانىشتوۋە پىى لە سەر پىى داناۋە، ھەۋە ھەۋ نىە، كۆرە ۋەللا ھەۋە ئەۋە مام ئەحمەدى زىندانىيە، كە منى دىت ھەستايەۋە و گوتى:

((نەمگوت منيان بە ھەلە گرتوۋە!))